
WSTRZYMAĆ EKSTRADYJCJĘ OPOZYCJONISTY Z POWODU GROŹBY TORTUR, NIESPRAWIEDLIWEGO PROCESU I BEZPRAWNEJ INGERENCJI KAZACHSTANU

Premier Francji Manuel Valls

Minister Sprawiedliwości Francji Christiane Taubira

Kopia: Prezydent Francji Francois Hollande

Minister Spraw Zagranicznych Laurent Fabius

Szanowny Panie Prezydencie, Szanowny Panie Premierze, Szanowni Państwo,

Solidaryzując się z deklaracjami organizacji praw człowieka, członków Parlamentu Europejskiego i PACE, dotyczącymi sprawy Mukhtara Ablyazova, zgodnie z międzynarodowymi porozumieniami w dziedzinie praw człowieka zwracamy się do Was z apelem o udzielenie odmowy w sprawie ekstradycji kazachstańskiego polityka opozycyjnego. Ekstradycja do Rosji i Ukrainy nie jest bezpieczna, ponieważ nie są tam gwarantowane prawa do sprawiedliwego procesu sądowego i właściwe warunki pobytu w areszcie, a tortury są stosowane systematycznie i bezkarnie.

Wydanie znanego polityka opozycyjnego i uchodźcy politycznego jest niedopuszczalne w warunkach, kiedy na Ukrainie skorumpowany system wymiaru sprawiedliwości stawia ostry opór próbom wprowadzania reform, a Rosja nadal ignoruje mińskie porozumienia, udziela wojskowego wsparcia prorosyjskim bojownikom i odmawia wywarcia na nich wpływu. Jednocześnie ignorowane są wielokrotne apele francuskiego rządu, który przyłączył się do sankcji przeciwko Rosji i dokłada wielu starań, aby doprowadzić do zawieszenia broni na wschodzie Ukrainy.

Społeczność międzynarodowa zwróciła uwagę na brak transparentności wniosków ekstradycyjnych Rosji i Ukrainy, za którymi stoją władze Kazachstanu. Jak się okazało, zarówno ukraińskie, jak i rosyjskie organy śledcze nie działały w sprawie Ablyazova samodzielnie, lecz według wskazówek otrzymywanych wprost z Kazachstanu. To z tego powodu na Ukrainie i w Rosji, które wciąż pozostają na liście najbardziej skorumpowanych krajów na świecie, Ablyazovowi nie tylko grozi niesprawiedliwy proces sądowy i niewłaściwe traktowanie, ale też przesłuchania prowadzone w interesie Kazachstanu i wydanie go do Kazachstanu.

Państwa Unii Europejskiej, m.in. Czechy, Hiszpania, Polska, Austria, Wielka Brytania, Włochy i Łotwa odmówiły ekstradycji osób, które występują w sprawie Ablyazova, i przyznało im azyl.

W ciągu ostatniego roku praca ukraińskich organów ścigania była poddawana ostrej krytyce. W dniu 12.12.2014 r. Komitet przeciwko Torturom ONZ zwrócił uwagę na nieskuteczność śledztwa w sprawie tragicznych wydarzeń w Odessie i Mariupolu¹. W dniu 31.03.2015 r. Międzynarodowa Grupa Konsultacyjna Rady Europy podkreśliła niewystarczającą odpowiedzialność milicji wobec społeczeństwa obywatelskiego, i stwierdziła, że śledztwa w sprawie przestępstw popełnionych przeciwko uczestnikom Majdanu nie są prowadzone zgodnie z praktyką Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i ETPC². Amnesty International również zwróciła uwagę na bezkarność działań prowadzonych przez milicjantów w czasie Majdanu³.

---

¹ http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CAT/C/UKR/CO/6&Lang=En

² <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016802f038b>

³ <https://www.amnesty.org/en/documents/pol10/0001/2015/en/>

Według raportu Freedom House, nawet po przyjęciu ustawy „O przywróceniu zaufania do władzy sądowej na Ukrainie” większości przedstawicieli poprzedniego reżimu udało się pozostać na kierowniczych stanowiskach w sądach⁴. Władze ukraińskie zaznaczają: sędziowie sprzeciwiają się zmianom, co utrudnia i tak długotrwały proces wprowadzania reform. Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości informują, że „*najbardziej problematyczna jest sytuacja lustracji w systemie sądownictwa*”.

We wrześniu 2014 roku do Ukrainy przybyli z wizytą przedstawiciele The European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. Komitet wielokrotnie otrzymywał informacje o torturach stosowanych przez administrację więzień, o korupcji w więzieniach i wykorzystywaniu pracy więźniów. Europejscy eksperci krytykują bezkarność milicjantów, którzy torturowali uczestników akcji protestacyjnych na Majdanie⁵.

W grudniu 2014 roku Komitet przeciwko Torturom ONZ poinformował o pogorszeniu warunków zdrowotnych w miejscach pozbawienia wolności w Ukrainie, zwłaszcza w zakresie szerzenia się gruźlicy⁶. Organizacje obrony praw człowieka stwierdzają brak gwarancji uzyskania pomocy lekarskiej od lekarzy spoza kolonii karnych⁷, a także wysoki poziom śmiertelności i samobójstw w koloniach.

W dniu 16.03.2015 r. biuro ukraińskiego rzecznika praw obywatelskich poinformowało Fundację Otwarty Dialog, że w wyniku wizyt monitoringowych, przeprowadzonych w aresztach śledczych i koloniach w Ukrainie w 2014 roku zostały stwierdzone „*nadużycia systemowe w zakresie zasad pobytu w areszcie i odbywania kary, które warunkują brutalne lub poniżające godność ludzką traktowanie aresztowanych oraz osadzonych*”.⁸ Biuro Rzecznika poinformowało również o tym, że w Ukrainie powierzchnia mieszkalna przypadająca na jedną osobę w aresztach tymczasowych nie jest zgodna z międzynarodowymi standardami.

W grudniu 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka wydał kilka decyzji dotyczących niewłaściwych warunków przetrzymywania i braku dostatecznej opieki medycznej w aresztach tymczasowych, co porównuje się z torturami („Kushnir przeciwko Ukrainie”, „Buglov przeciwko Ukrainie”)⁹.

W Rosji sprawą przeciwko Ablyazovowi i jego współpracownikom zajmują się śledczy i sędziowie, którzy znajdują się na liście sankcji w sprawie Magnitskiego. Finansista William Browder zaznaczył: *Dopóki urzędnicy związani ze sprawą Sergeya Magnitskiego nie staną przed sądem zgodnie z prawem, w Rosji nie będzie obiektywnego śledztwa*”. W sprawie przeciwko Ablyazovowi, rosyjscy śledczy stosowali wobec Paraskevich i Trofimova metody niezgodne z prawem: próby uzgodnienia zeznań obciążających Ablyzova w zamian za umorzenie postępowań karnych; fałszowanie dokumentów śledztwa; zastraszanie krewnych.

Uwzględniając powyższe fakty, apelujemy do Państwa o wstrzymanie ekstradycji opozycjonisty Mukhtara Ablyazova z powodu grożących mu tortur, niesprawiedliwego procesu sądowego i bezprawnej ingerencji Kazachstanu.

Kijów, 16.05.2015 r.

Pod apelem podpisali się:

---

⁴ <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2015/ukraine#.VS951dysVem>

⁵ <http://www.cpt.coe.int/documents/ukr/2015-05-inf-eng.pdf>

⁶ http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CAT/C/UKR/CO/6&Lang=En

⁷ http://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CAT/Shared%20Documents/UKR/INT_CAT_NGO_UKR_18649_E.pdf

⁸ <http://en.odfoundation.eu/a/6128,ombudsman-sonditions-in-ukrainian-detention-centres-and-prisons-do-not-meet-european-standards>

⁹ [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-148627#{"itemid":\["001-148627"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-148627#{); [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-145350#{"itemid":\["001-145350"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-145350#{)